

הכל חייבין פרק ראשון הגיגה

מ.

עין משפט גור מצוה

גג א מיי פ"א מהלכות
מגינה הלכה ד [1]:
גד ב מיי שם הלכה ו:
גה ג מיי שם הלכה ו:
גו ד מיי שם הלכה ד
ופ"א הלכה ה:
גז ה מיי שם פ"ב הלכה
ה:

תורה אור השלם

- מקצת לא יוכל לתקן
ותקנו לא יוכל
לקבצות: קהלת א טו
- ששת ימים תאכל
מצות וימים השביעי
עצרת לך אלהיך לא
תעשה מלאכה:
- ותקנת אתו חג לך
שבעת ימים בשנה חתק
עולם לדוריכם בחדש
השביעי תחגגו אותו:
ויקרא כג ט

מוסף רש"י

והוליד ממנה ממזר.
עניו גלי ומזל כל זמן
שמתנו קיים (במות כב).
אם כן למה נאמר
שבעה לתשלומין. והוא
הקין לבת המנוח שהרי חפץ
הוא שבעה ימים (קמח וז).
נטמא ביום מביא
בליילה אינו מביא. טמא
מז יום ש, שמייל לקרן,
מביא בן קרנבו, צילל מ'
אינו מביא, ולענין קרנב
טומאה ארימטה היל, צללה
מוסר זמן (בריות ח.נ).

רבינו חננאל

איתו כלומר יום ראשון
איתו חנוג ויא אתה חנוג
כל ז' איב למה נאמר
שבעה (תשלומין זה
לזה. פירושו ר' יוחנן סבר
מי שתחייב להגיגה ביום
הראשון ואל חג משלם
כל שאר ימות החג ואם
לא תחייב בראשון כגון
שהיה חולה וביצא בו
שאינו מתחייב בחגיגה
אצ"כ דאתפח בשני פטור
הוא. ור' אושעיא סבר
כיון דאתפח בשני חייב
לשלם בשאר הימים וכן
כל ימות החג תשלומין
הן זה לזה. א"ר יורא
חגרת ביום ראשון
ותפשט בשני איכא
ביניהו. ר' יוחנן סבר
פטור כיון דלא חזי
בראשון לא חזי בשני. ור'
אושעיא סבר ז' ולא יתכן
זה לחלקו לו חוקי. ור'
יוחנן כשנטמא בליילה
הזעמיה בוב ונתחייב מי א"ר
למבין. ומקשינן מי א"ר
יוחנן הכי והאמר חזקיה
נטמא ביום מביא. פי'
נזיר שנטמא מומת מת
ועוד נטמא ביום שמיני
לטומאתו. הראשונה
טומאת מת אחרת מביא
ב' קרבות נטמא בליילה
אינו מביא. ר' יוחנן אמר
אף בליילה נמי מביא והוא
נזיר בליל שמיני שיש לא
חזי לאתויי קרבן וקא"ר
יוחנן חייב להביא קרבן
אחר בתשלום ח' ימים
לטהרתו. ואע"פ שלא
נתחייב בעת טומאתו. ופירק ר' ירמיה שאני טומאה הואיל ואית לה תשלומין בפסח שני פירוש הלא מי שנטמא לילי
י"ד בניסן או מקודם לכן לא נתחייב עדיין להקריב בפסח בעת טומאתו ואע"פ שנתחייב באותו פסח להשימה בי"ד
באיר בפסח שכן זה הנזיר וזה שאמרנו דמירי בניור מפורש בכריתות פ' ארבעה מחוסרי פסח בגמרא נזיר שנטמא
טומאות הרבה. ואוקימנא התם לר' יוסי ב"ר יהודה. ודלא כר' דהניא וקודש את ראשו ביום ההוא ביום הבאת קרבנותיו
דברי רבי ור' יוסי בריי אומר ביום גלחתו. דאי ר' לא משתכח לה נזיר שנטמא טומאות הרבה להיפטרי בקרבן אחד
ופירוש הכי התם ב"ר דאי ר' נזירות דטהרה עד שמיני לא חיללא עליה אי דנטמא בשביעי וזר ונטמא בשביעי אחר כולה
טומאה אירכתא היא ולית התא טומאות הרבה. ואי דנטמא בשמיני שלו וזר ונטמא בשמיני אחר וזר ונטמא בשמיני

זה הבא על הערוה. דטפי צושתו ניכר שהמזמר נראה לעולם אצל
שאר עצרות רוח^(א) וזגלן אין עדין לפניו:
נאמר עצרת בפסח. וזכרונא יליף לה ר' יוחנן צנס ר' שמעאל
נאמר חמשה עשר צפסח ונאמר חמשה עשר צנג מה
להלן וי"ט אחרון תשלומין לראשון
אף כאלו י"ט אחרון תשלומין לראשון
ותו ליכא לנמיפק כדפריך כדפריך צנס ששנו
דהא גורה שוה גמורה^(ב) כדלפניו
מינה צפסח צ"ה דישן^(ג) (דף טו). ועוד
יהודה עשר צפסח צנס רבי אושעיא
דריש התם וחגומס אותו חג לה'
שצעת ימים וכי שצעה הס והלא
שמנה הס אלא ילא שצת [מסח] הרי
ז' ר' יוסי צעי וכי מכלן למדנו שאין
חגיגה דוחה שצת והלא ממקום אחר
המזי רבי יוחנן אסוי דרב פפא
והתמיא חף צפסח קן מעתה לא מסן
שצת הרי [ששה] הגע עצמך שאל
י"ט ראשון ואחרון שצצת [לא] מהס
שני ימים הרי כאלן ששה אמת יהודה
בר ספרא צנס ר' אושעיא וחגומס
איתו חג לה' שצעת ימים^(ד) לא מהן
שצת שכבר למדנו שאין חגיגה דוחה
שצת ומה מיל' מחגורו רבינו יו"ט
האחרון לתשלומין לראשון וכלן אותן
דרשות אינן צכאלן אף צפרק אלו
דברים (פסחים דף ע.י.) מיייתי להאי
דהיהודה ספרא ופריך עלה היאה דהל
יו"ט הראשון והאחרון שצצת הרי כאלן
ששה ולא מיייתי מחגורו:
תשלומין זה לזה. וההיא
דלקמן (דף טו.)

דלפינן תשלומין לתא השבועות ממג
המנוח כל ז' לא מסקבר למימר
תשלומין זה לזה כיון דחול גמור הוא:
כיון דלא חזי בראשון תו לא חזי
בשני. וצ"ע אס היה פשוט
צראשון וחגר צנני מי אחרנין כיון
דחיצוב עליה רמיא צראשון תו לא
פקע מייסי אע"י דהשתא תו חזי
או דלמא כיון^(א) דתשלומין זה לזה חזי
אושעיא לאו מיחייב וימיהו כיון
דהשתא לאו צר חיצוב הוא לא מני
מייסי ליה הואיל ואינו צביאה לא
היה צהצאה:
נממא ביום מביא. גזי מזי
שנטמא קאי דע"כ לא פליגי
רבי ור' יוסי צר יהודה (מזיר דף יח.).
^(ב) צנטמא צשמיני שכן ילא לשעה
הראויה להציא קרבן אצל צליל שמיני
ללא חזי לקרבן לא ורבי יוסי צר
יהודה דקטע צנטמא צשמיני לאו משום
הצאת קרבן הוא אלא דחיצוב ליה
כמה טומאות צשמיני:
שאני טומאה הואיל ויש אה
תשלומין בפסח שני. היה
קשה למורי א"כ צביאה ליה לר' יוחנן
נטמא ציום ראשון וחזי צשני מייסי חגיגה אס כן לימא לעיל ריש מכלתין
לאחויי טמא צראשון ונטער צשני ויש לומר דלין הכי נמי אלא משום
דלרב פפא דצפסמון לא מני לתמינר הכי נקט מילתא דשוי לתרוייהו:
שני

לא שנו. הא דתניא לקמן אותו אתה חנוג ולא יותר אלא שלל גמר
היום: אצל גמר היום. ולא היה לו שהיה להקריב כל חגיגות
שהפריש: **מתני'** מי שלא חג. שלא הביא חגיגה ציום הראשון
של חג: ויו"ט האחרון של חג. חנוג שמיני עצרת ואע"ג דרגל צפני
עמנו הוא היו תשלומין לראשון: והוליד
ממור. שהביא פסולין ציראשון והוא
זכרון^(א) לפיכך אין עוונותיו נמחקין
בצמחה: יכול להחזיר. דמי גניצתו
וגולמו דעוליס: ויסקן. ויהא מתוקן
מן הסטא: מעוות. מקולקל:
גב' מנהני מיני. ד"ט האחרון של
חג הסוכות תשלומין לקרבנות החג
ליקדים: עצרה צשמיני של פסח.
צפרשת כל הצכור שצת ימים תאלל
מאות צבים השביעי עצרת (דברים טו):
מה לשביעי של פסח. תשלומין
לראשון שצרי אינו חלוק משלפניו.
שמיני עצרת חלוק משלפניו לענין
פז"ר קש"צ^(ב): מופנה. וצריכה גזירה
שוה זו שמהא מופנה דמו לא פרכינן
עליה מדי דכל גזירה שוה מופנה
למדין ואין משיצין: לאיי. צממת:
הא כפיס לא טעשה מלאכה. שהחל
קרר אחרונה צבים השביעי עצרת
לה' אלהין לא טעשה מלאכה: וסנא
מייסי לה מהכא. משום דר' יוחנן
דגמר לה כדארמינן לעיל אמורא הוא
נקט מהא האל לישנא: כל שצעה.
כל יום ויום: **חדש השביעי.** כל
ימי החג האמור צחדש השביעי:
יכול יום חנוג והולך כל החדש.
אחיה יום שירלה לתשלומין החג אס
לא הקריב צנג: פ"ל אסיה. צספיה
דקרא תרי איתו כמיצ ציה: מאי
תשלומין. כיצד הן תשלומין^(ג): כולן
תשלומין לראשון. שצרי יום אחד
עשה הכמוצ עיקר צכולן דכתיב אותו
ושלללללל עשה תשלומין לו: כולן
תשלומין זה לזה. אין לך יום צנס
שלין חוצתו מלתיה צו צעמנו למי
שלא נראה צימים שלפניו^(ד) יום ראשון
שהוא נראה להציא עיקר לדידיה
וימיו שלללללל תשלומין לו: חגרי.
אינו ראוי ליראות כדארמינן צמתני' (א):
נטמא ציום. צכריתות (דף טו.) תנן
נזיר מביא קרבן אחד על טומאות
הרבה ואמר חזקיה נטמא ציום ח'
שהוא ראוי להציא קרבנות ולהתחיל
מנין נזירותו וימים שמונה קודם
טומאה צטלין כמו שנא' צבים השמיני
ציא שמי תוריס או שני צני וגו' והזיר
לה' כל ימי נזרו וגו' והימים הראשונים
יפלו כי טמא נזרו (צמדבר ו): מביא.
קרבן על הטומאה השנית שכבר
נתחייב צקרבן הטומאה והתחילה
שניה וסרי זו טומאה אחרת. אצל
נטמא צליל שמיני אינו מביא אלא

קרבן אחד דכיון דלא ילא טומאה הראשונה לשעה שהיא ראויה להציא
עליה קרבן לא נתחייב צקרבן הראשון ואין לו תשלומין: וכדי יוחנן
אמר. הואיל ועלול לטומאתו הראשונה והערבי שמשו נתחייב צקרבן
ואף על פי שאין לילה ראוי לקרבן. אלמא אף על גב דלא ראו
לקרבן יש לו תשלומין: שאני טומאה. קרבן הנדחה ולפיכך יש לו תשלומין ואף על גב דלא נראה להציא: הואיל
יש לה תשלומין. (א) כגון אלו צפסח שני שצרי מי שלא נראה צראשון יש לו תשלומין אלא הנדחה מפני עשה דבר אחר לא מנינו
לו תשלומין אלא אס כן נראה להציא: הניחא למאן דאמר כו'. פלוגמא היא צמסתת צפסח מי שציה עמא (דף גג.). אלא

לא שנו אלא שלא גמר אבל גמר חזור
ומקריב מאי גמר אילימא גמר קרבנותיו
מאי מקריב אלא שלא גמר היום אבל גמר
היום חזור ומקריב: **מתני'** מי שלא חג
ביו"ט הראשון של חג חנוג את כל הרגל
וי"ט האחרון של חג עבר הרגל ולא חג אינו
חייב באחריותו על זה נאמר ימעוות לא יוכל
לתקן ואחרון לא יוכל להמנות ר' שמעון בן
מנסייא אומר^(א) איחזה מעוות שאינו יכול
להתקן זה הבא על הערוה והוליד ממנה
ממזר א"ת בגונב וגויל יכול הוא להחזירו
ויתקן ר"ש בן יוחי אומר אין קורין מעוות
אלא למי שהיה מתוקן בתחילה ונתעות
ואי זה זה תלמיד חכם הפורש מן התורה:
גב' מנהני מיולי אמר רבי יוחנן משום רבי
ישמעאל נאמר^ב עצרת בשביעית של פסח
ונאמר עצרת בשמיני של חג מה להלן
לתשלומין אף כאן לתשלומין מופנה דאי
לא מופנה איכא למיפרך מה לשביעי של
פסח שכן אינו חלוק משלפניו תאמר בשמיני
של חג שחלוק משלפניו לאיי אפנויי מופנה
מכדי מאי עצרת עצור בעשיית מלאכה
הכתיב^ב לא תעשה מלאכה עצרת דכתב
רחמנא למה לי אלא שמע מינה לאפנויי
ותנא מייטי לה מהכא דתניא^ב וחגותם אותו
חג לה' שבעת ימים יכול יהא חנוג והולך
כל שבעה ת"ל אותו אותו אתה חנוג ואי
אתה חנוג כל שבעה אס כן למה נאמר
שבעה לתשלומין ומנין ישאם לא חג יו"ט
הראשון של חג שחנוג והולך את כל הרגל
יום טוב האחרון ת"ל^ב בחדש השביעי תחגו
אותו אי בחדש השביעי יכול יהא חנוג והולך
החדש כולו ת"ל אותו אותו אתה חנוג ואי
אתה חנוג חוצה לו ומאי תשלומין ר' יוחנן
אמר^ג תשלומין לראשון ור' אושעיא אמר
תשלומין זה לזה מאי בינייהו א"ר יורא חוגר
ביום ראשון ונתפשט ביום איכא בינייהו
רבי יוחנן אמר תשלומין לראשון^ג כיון דלא
חזי בראשון לא חזי בשני ור' אושעיא אמר
תשלומין זה לזה אע"ג דלא חזי בראשון חזי
בשני ומי א"ר יוחנן הכי והאמר חזקיה^ג נטמא
ביום מביא בליילה אינו מביא ורבי יוחנן
אמר אף בליילה נמי מביא א"ר ירמיה שאני
טומאה דיש לה תשלומין בפסח שני מתקיים
לה רב פפא הניחא למאן דאמר^ג פסח
שני

קרבן אחד דכיון דלא ילא טומאה הראשונה לשעה שהיא ראויה להציא
עליה קרבן לא נתחייב צקרבן הראשון ואין לו תשלומין: וכדי יוחנן
אמר. הואיל ועלול לטומאתו הראשונה והערבי שמשו נתחייב צקרבן
ואף על פי שאין לילה ראוי לקרבן. אלמא אף על גב דלא ראו
לקרבן יש לו תשלומין: שאני טומאה. קרבן הנדחה מפני עשה דבר אחר לא מנינו
לו תשלומין אלא אס כן נראה להציא: הניחא למאן דאמר כו'. פלוגמא היא צמסתת צפסח מי שציה עמא (דף גג.). אלא

(א) נראה דכסר כל ג'ל שצעה לתשלומין מאי תשלומין ר"י אמר תשלומין לראשון ור"א אמר תשלומין זה לזה וכו'. (ב) אס אותו ואלו ז"ל סבר דחייב צשני ומקשינן מי אמר ר"י הכי והאמר חזקיה נטמא ציום מביא. לא יתכן וכו' ומכיון אס למנין אלא הכי פירושו נזיר שנטמא וכו'. (ג) נראה דכסר כל ג'ל שצעה לתשלומין מאי תשלומין ר"י אמר תשלומין לראשון ור"א אמר תשלומין זה לזה וכו'. (ד) אס אותו ואלו ז"ל סבר דחייב צשני ומקשינן מי אמר ר"י הכי והאמר חזקיה נטמא ציום מביא. לא יתכן וכו' ומכיון אס למנין אלא הכי פירושו נזיר שנטמא וכו'.